

Högt tullskydd för nötkött styr handeln

- EU:s genomsnittliga ordinarie tullnivå vid import av nötkött uppgick till cirka 77 procent år 2013-2015.
- Merparten av det nötkött som importeras till EU importeras inom tullkvoter med nedsatt eller avskaffad tull eller från länder som har tullfritt tillträde till EU. Det gör att den genomsnittliga tull som verkligen betalades vid import av nötkött till EU bara uppgick till uppskattningsvis en tredjedel av den ordinarie tullnivån.
- De höga ordinarie tullnivåer som råder vid import av nötkött till EU bidrar sannolikt till att hålla EU:s import av nötkött på en relativt låg nivå. Andra faktorer som också påverkar importen i stor utsträckning är till exempel sanitära krav och tillgången till alternativa avsättningsmarknader.

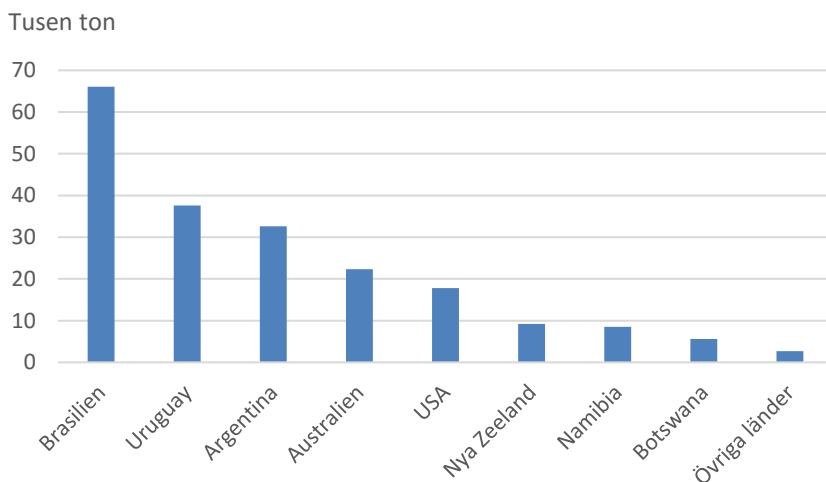
Nötkött är en av de produktkategorier som EU tillämpar högst tullnivåer på vid import från länder utanför EU. Den genomsnittliga ordinarie tullnivån vid import till EU uppgår till drygt 77 procent¹. Svårigheten för andra länder att exportera nötkött till EU brukar ibland exemplifieras med uppgifter om höga tullnivåer av detta slag, men det ger ingen komplett bild av verkligheten eftersom en stor del av EU:s import äger rum till betydligt lägre tull än så. EU tillämpar så kallade tullkvoter för import av nötkött från diverse länder. En tullkvot innebär att en viss förutbestämd kvantitet av en viss produkt/produktkategori kan importeras till lägre tull än vad som i allmänhet råder utanför tullkvoten. Dessutom har EU helt avvecklat tullen vid import från ett antal länder (huvudsakligen u-länder) även utanför tullkvot. En mycket stor del av EU:s faktiska import av nötkött sker inom tullkvot eller från länder som har tullfritt tillträde till EU:s marknad.

En stor del av EU:s import sker med lägre tull inom tullkvot eller tullfritt

En analys av EU:s importuppgifter för nötkött² 2013-2015 visar att den totala importen uppgick till knappt 203 000 ton i årsgenomsnitt 2013-2015. Importens fördelning mellan olika ursprungsländer illustreras i figur 1.

¹ Beräknat som genomsnittlig (ovägd) tullnivå för de KN-nummer som sorterar under HS-nummer 0201 och 0202 samt KN-nummer 0206 10 95 och 0206 29 91 uttryckt som värdetull (i procentform) under år 2013-2015 (World Integrated Trade Solution).

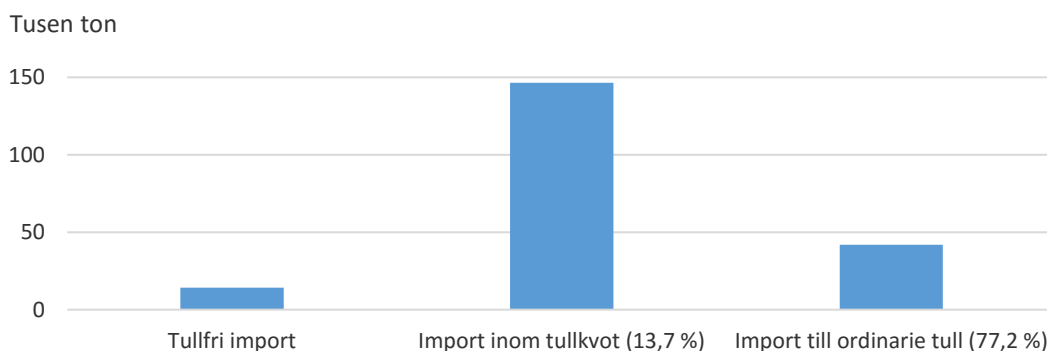
² Definierat som de KN-nummer som sorterar under HS-nummer 0201 och 0202 samt KN-nummer 0206 10 95 och 0206 29 91.

Figur 1. EU:s genomsnittliga import av nötkött 2013-2015 fördelat på ursprungsland

Källa: Eurostat

En stor del av importen har sitt ursprung i Sydamerika, Oceanien och USA. Dock importeras även drygt 14 000 ton från vissa länder som åtnjuter tullfritt tillträde till EU (huvudsakligen från u-länder med tonvikt på Botswana och Namibia). Ytterligare drygt 146 000 ton importerades via de tullkvoter med nedsatt tull för nötkött som EU tillämpar. Tullsatserna varierar inom de olika tullkvoterna. Ett viktat medelvärde baserat på faktisk importvolym inom respektive tullkvot 2013-2015 ger en genomsnittlig tullsats för importen inom tullkvot på knappt 14 procent.³ Kvarvarande volymer importerades sannolikt huvudsakligen till ordinarie tull och uppgick till knappt 42 000 ton⁴. Importsammansättningen illustreras i figur 2.

Figur 2. EU:s genomsnittliga import av nötkött 2013-2015 fördelat på tullkategori

Källor: Eurostat, Tullverket (Taric), EU-kommissionen samt World Integrated Trade Solution (WITS)

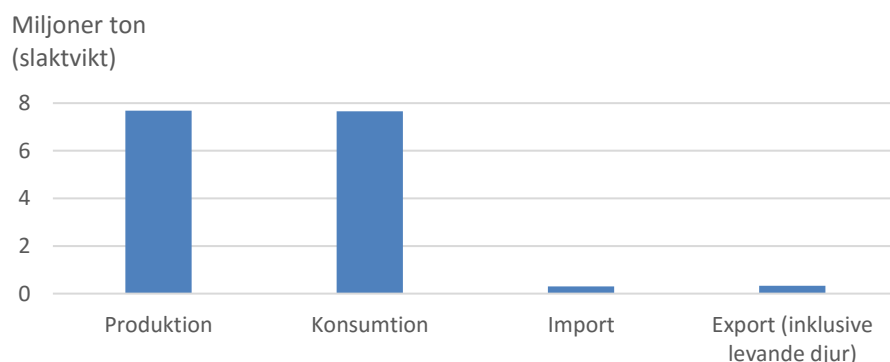
³ I strikt mening borde ett handelsvägt genomsnitt av tullenivåerna av detta slag baseras på vilken andel av importvärdet snarare än vilken andel av importvolymen som importeras till respektive tullenivå, eftersom tullenivåerna är uttryckta som procent av värdet. Det är dock inte möjligt att göra här då det saknas uppgifter om värdet av de produkter som importeras inom tullkvot.

⁴ Även import kopplad till så kallad "aktiv förädling" skulle kunna förekomma (se nedan).

Med grund i denna volymfördelning⁵ är det möjligt att uppskatta en ungefärlig genomsnittlig tullnivå för EU:s import av nötkött under perioden 2013-2015, vilken uppgår till knappt 26 procent. Detta å sin sida motsvarar ungefär en tredjedel av den genomsnittliga ordinarie tullnivån utanför tullkvot enligt ovan och visar tydligt att den import av nötkött till EU som verkligen äger rum inte möts av alls lika höga tullnivåer som det initialt kan framstå som.

Liten import i förhållande till konsumtionen

Uppgifterna om den relativt låga genomsnittliga tullnivå som råder för den import av nötkött till EU som faktiskt äger rum kan också tydas som att det är svårt att på ett lönsamt sätt exportera nötkött till EU till ordinarie tull. Detta illustreras även av nötköttsimportens begränsade storlek i förhållande till konsumtion och produktion (se figur 3).

Figur 3. EU:s årsgenomsnittliga produktion, konsumtion, import och export av nötkött 2013-2015

Källor: EU-kommissionen ("Short-Term Outlook for EU arable crops, dairy and meat markets in 2016 and 2017- Summer 2016")

Uppgifterna i figur 3 baseras på en bredare definition av nötkött än den som har använts för beräkning av genomsnittlig tullnivå i denna analys. Dessutom är uppgifterna uttryckta i termer av slaktvikt, vilket innebär att viktuppgifterna för benfritt kött har räknats om för att motsvara vikten av kött med ben. Givet dessa förutsättningar uppgick EU:s import av nötkött i årsgenomsnitt till drygt 300 000 ton uttryckt i slaktvikt i årsgenomsnitt 2013-2015. Exporten var något större än importen om även export av levande djur räknas in. EU:s produktion respektive konsumtion var nästan precis lika stora och uppgick till knappt 7,7 miljoner ton. Detta innebär att importvolymen uppgick till knappt fyra procent av både produktions- och konsumtionsvolym. Förhållandet ifråga gäller dock på EU-nivå och inte för alla enskilda EU-länder. För Sveriges del står exempelvis svensk produktion av nötkött för drygt 50 procent av förbrukningen 2013-2015. Cirka 96 procent av det nötkött som importerades till Sverige under den perioden fördes in från ett annat EU-land. Merparten av detta nötkött har sitt ursprung i EU, men det förekommer även att nötkött med annat ursprung än EU importeras till Sverige via andra EU-länder.

Andra hinder för import än hög tull

Att importvolymen inte är större än den är beror dock inte bara höga tullnivåer. Det finns även betydande oanvänt tullkvotsutrymme inom ramen för tullkvoter med låg eller avskaffad

⁵ Se fotnot 3.

tull, vilket exempelvis beror på att de länder som tullkvoterna är avsedda för import från saknar landgodkännande eller godkända anläggningar för export av nötkött till EU. Detta påverkar förstås också möjligheterna att exportera nötkött till EU utanför tullkvot. Av de länder som i teorin åtnjuter tullfrihet vid export av nötkött till EU är det bara ett litet fåtal som i praktiken lever upp till de så kallade sanitära krav som EU ställer för att skydda EU:s konsumenter mot hälsorisker i livsmedel och EU:s djur mot smittsamma djursjukdomar. Detta gör det i nuläget omöjligt för de flesta av länderna ifråga att exportera nötkött till EU.

EU:s import av nötkött kan även till exempel begränsas på grund av att potentiella exportörer har tillgång till andra marknader som ger bättre betalt än EU, att det ställs krav på vilken import som får äga rum inom vissa tullkvoter som gör tullkvoterna ifråga mindre ekonomiskt intressanta att utnyttja eller av krånglig tullkvotsadministration.

Uppgifternas precision

Tullnivåerna varierar väsentligt mellan olika typer av nötköttsprodukter, varför det är svårt att tala om en generell tullnivå för nötkött. Dessutom är tullarna relativt komplext konstruerade genom att de i många fall både innehåller en procentuell komponent (procent av produktvärdet) och en komponent uttryckt som euro/viktenhet. För att kunna jämföra denna typ av tullar med varandra och andra tullar på ett rättvisande sätt, kan de via en viss omvandlingsmetodik uttryckas i procentuella termer (så kallade "värdetullsekvivalenter").⁶ Valet av metodik för detta kan påverka den genomsnittliga tullnivå som slutligen beräknas.

En annan faktor att ta hänsyn till är att det inte är möjligt att utnyttja någon form av handelsvägt genomsnitt av de ordinarie tullnivåerna eftersom det saknas uppgifter om exakt vilka produkter som importerats inom tullkvot eller inte. Detta kan göra den beräknade genomsnittstullnivån något missvisande. Dessutom kan olika resultat erhållas beroende på hur detaljerad indelning som används vid beräkning av genomsnittlig tullnivå och hur produktkategorin ifråga definieras. Resultatet av beräkningen påverkas även av vilka år som väljs för närmare analys.

En del av den import som inte sker tullfritt eller inom tullkvot skulle kunna vara ämnad för så kallad aktiv förädling, vilket medför att ordinarie tullsats inte utnyttjas⁷. Då det saknas tillförlitliga uppgifter angående storleken på sådan import har hänsyn inte tagits till detta i analysen, vilket skulle kunna påverka den beräknade genomsnittliga tullnivån.

Kontaktperson: Fabian Nilsson, 036 -15 52 45

⁶ Världsbanken och FN:s konferens om handel och utveckling (UNCTAD) har genom konsultationer med International Trade Center (ITC), FN:s statistikkontor (UNSD) och Världshandelsorganisationen (WTO) utvecklat en mjukvara vid namn World Integrated Trade Solution (WITS) som bland annat ger tillgång till uppgifter om olika länders tullnivåer uttryckta som värdetullsekvivalenter.

⁷ Aktiv förädling innebär att tullavgift till att börja med inte behöver betalas för en vara som importeras till EU för vidare bearbetning. Varan kan bearbetas och sedan exporteras ut ur EU, i vilket fall ingen tull behöver betalas, eller bearbetas och säljas inom EU, i vilket fall tullavgiften för den resulterande bearbetade varan betalas istället för tullavgiften på den ursprungliga varan som användes som råmaterial.